

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2026-01-19

Diarienummer:
KSN-2025-03243

Handläggare:
Ida Wiking

Avsiktsförklaring för etablering av en folkhögskola i Gottsunda

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** ställa sig bakom avsiktsförklaringen för etablering av en folkhögskola i Gottsunda.

Ärendet

Gottsunda utvecklas till en stadsnod genom stora satsningar och handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030. En folkhögskolefilial etablerades 2024 i samarbete med Skarpnäcks folkhögskola och Folkuniversitetet, vilket har fått stort gensvar. Uppsala län har idag minst antal folkhögskolor per invånare i Sverige, vilket gör att behovet av folkhögskoleplatser är stort. Folkhögskolor erbjuder en andra chans att nå gymnasiebehörighet, samt yrkesutbildningar och kulturutbildningar.

Processen för att starta en folkhögskola är mycket lång, minst sju år. En gemensam avsiktsförklaring med Region Uppsala, Folkuniversitetet och Fastighets AB Hemmaplan stärker möjligheterna för etablering av en folkhögskola och därmed Gottsundas positiva utveckling.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samverkan med Region Uppsala, Folkuniversitetet Uppsala och Fastighets AB Hemmaplan.

Föredragning

Gottsunda står inför en omfattande utveckling mot en stadsnod i södra Uppsala. Kommunen gör krafttag och stora investeringar på både kort och lång sikt genom stadsutveckling och handlingsplan för Gottsundaområdet 2021–2030. Under 2024

etablerades en folkhögskolefilial i Gottsunda med Skarpnäcks folkhögskola som moderskola i samverkan med Folkuniversitetet Uppsala, och med stöd av Fastighets AB Hemmaplan. Den har redan visat mycket goda resultat – alla platser på allmän kurs har fyllts och intresset är stort.

Trots att Uppsala är Sveriges fjärde största stad finns det idag endast en folkhögskola i kommunen – Region Uppsala folkhögskola – och endast två i hela länet (den andra är Nordens folkhögskola Biskops Arnö). Det gör Uppsala län till det län i landet med minst antal folkhögskolor per invånare.

Folkhögskolor erbjuder en andra eller tredje chans att nå gymnasiebehörighet och därmed möjligheter till vidare studier och arbete. De erbjuder även utbildningar inom bland annat konst och musik samt yrkesutbildningar. En folkhögskola i Gottsunda skulle stärka den långsiktiga utvecklingen mot en stadsnod genom att skapa arbetstillfällen, bli en lokal mötesplats som kan stärka social sammanhållning och civilsamhällets roll samt bli ett nav för utbildning och bildning tillsammans med Utbildnings- och jobbcenter.

Det svenska folkhögskolesystemet är stabilt och väl etablerat, men begränsat utifrån resurser för tillkommande nya folkhögskolor. Vägen till att starta en folkhögskola är både lång och krävande. Verksamheten måste först ha bedrivits i minst två år innan det går att ansöka till Folkbildningsrådet. Om ansökan beviljas följer en försöksperiod på minst tre år och därefter görs en ny ansökan om att få status som egen folkhögskola, vilket innebär finansiering via Folkbildningsrådet. Det betyder att processen i bästa fall tar cirka sju år från start till färdig folkhögskola.

En gemensam avsiktsförklaring med Region Uppsala, Folkuniversitetet Uppsala och Fastighets AB Hemmaplan stärker möjligheterna för etablering av en folkhögskola, och därmed även för Gottsundas positiva utveckling.

Ekonomiska konsekvenser

Avsiktsförklaringen innebär inga kostnader för kommunen eller ekonomiska förpliktelser. Den är istället ett uttryck för politisk vilja, samverkan och långsiktigt stöd – faktorer som är avgörande för att en ny folkhögskola i Gottsunda ska kunna bli verklighet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 januari 2026
- Bilaga 1, Avsiktsförklaring för etablering av en folkhögskola i Gottsunda

Kommunledningskontoret

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Biträdande stadsdirektör och utvecklingsdirektör

Avsiktsförklaring om etablering av folkhögskola i Gottsunda

Folkuniversitetet Uppsala, Uppsala kommun, Region Uppsala och Fastighets AB Hemmaplan vill tillsammans ta nästa steg i en långsiktig satsning på utbildning, folkbildning och social hållbarhet i Gottsunda. Vårt gemensamma mål är etablering av en ny folkhögskola i Gottsunda – ett initiativ som kan bli en stark och konkret kraft för utbildning, delaktighet, integration och samhällsutveckling i ett av Uppsalas mest dynamiska men också mest utmanande områden.

Gottsunda ska utvecklas till en stadsnod i södra Uppsala, med andra ord en knutpunkt för service, kollektivtrafik, kultur och även bildning. Utvecklingen i området innebär stora satsningar på utbyggnad av infrastruktur och bostäder, ny simhall och utvecklat kulturhus. Att knyta ihop denna utveckling med etablering av en folkhögskola stärker såväl de som bor i Gottsunda idag, som Gottsundas roll i framtidens Uppsala.

En etablering som möter ett tydligt behov

Trots att Uppsala är Sveriges fjärde största stad finns det idag endast en folkhögskola i kommunen och endast två i hela länet. Det gör Uppsala län till det län i landet med minst antal folkhögskolor per invånare.

Behovet av fler folkhögskoleplatser är stort. Särskilt i områden som Gottsunda, där utbildningsnivån är lägre än genomsnittet och arbetslösheten högre. Här får tillgången till folkbildning och alternativa vägar till utbildning och egen försörjning en stor betydelse.

Det svenska folkhögskolesystemet är stabilt och väl etablerat, men begränsat utifrån resurser för tillkommande nya folkhögskolor. Vägen till att starta en folkhögskola är både lång och krävande och tar minst sju år. Första steget på den resan togs 2024, då en folkhögskolefilial etablerades i Gottsunda med Skarpnäcks folkhögskola som moderskola i samverkan med Folkuniversitetet Uppsala, och med stöd av Fastighets AB Hemmaplan. Den har redan visat mycket goda resultat – alla platser på allmän kurs har fyllts och intresset är stort.

Folkhögskola bidrar till mål om social hållbarhet

Satsningen på en folkhögskola i Gottsunda harmonierar väl med den regionala utvecklingsstrategin RUSen, Uppsala kommuns handlingsplan för Gottsunda samt Fastighets AB Hemmaplans mål för socioekonomisk tillväxt i området. Den kan bidra konkret till flera prioriterade mål:

- **Utbildning och uppväxtvillkor:** Ger fler unga och vuxna möjlighet att nå gymnasiebehörighet.
- **Delaktighet och inkludering:** Bygger på medskapande och deltagarinflytande – grundläggande värden inom folkbildningen.

- Samverkan med civilsamhälle och akademi: Folkuniversitetet har starka band till universitet och är en aktiv part inom civilsamhället.
- Jobb och företagande: Bidrar till kompetensförsörjning och vägar till arbete.

Redan idag finns väl utarbetad samverkan mellan många mycket engagerade aktörer i området, där folkhögskolefilialen snabbt blivit en viktig aktör för att stärka fokus på bildning.

Satsningen ligger också i linje med SKR:s ställningstagande om folkbildningens betydelse, som betonar dess värde både för individens utveckling och samhällets behov samt uppmuntrar till lokala och regionala samarbeten mellan folkbildningen och offentliga aktörer.

Framåt tillsammans

En ny folkhögskola i Gottsunda skulle inte bara vara ett konkret sätt att stärka förutsättningarna för att fler ska kunna utbilda sig, utan också en symbol för framtidstro, samverkan och långsiktigt engagemang för Gottsundas och Uppsalas utveckling.

Med en gemensam avsiktsförklaring mellan Uppsala kommun, Region Uppsala, Folkuniversitetet och Fastighets AB Hemmaplan kan vi tillsammans lägga grunden för en gemensam ambition om etablering av en ny folkhögskola i Gottsunda. En satsning som ger fler människor en annan och en andra chans, stärker samhällets sammanhållning och bidrar till en positiv utveckling – i Gottsunda, i Uppsala och i regionen.